

RAADSINFORMATIEBRIEF

Van college van burgemeester en wethouders

Vergadering van
14 mei 2024

Kenmerk
Z/24/069613 / D/24/144494

Portefeuillehouder
Victor Molkenboer

Portefeuille Inclusie

Opsteller
Dros, Jacqueline

Onderwerp
Stand van zaken rondom inclusie

Kennisnemen van
De actuele stand van zaken rondom het onderwerp inclusie.

Inleiding

Algemene informatie

In 2022 hebben we u via een startnotitie / raadsinformatiebrief (met nr. Z/22/039660, D22/52739) geïnformeerd over de 2e lokale inclusie agenda. Deze 2e lokale inclusie agenda is een zeer waardevolle en ook ambitieuze agenda.

In deze raadsinformatiebrief nemen wij u mee naar de stand van zaken op dit moment rondom het onderwerp inclusie:

1. wat is er, gezien de situatie rondom de organisatieontwikkeling, ambities & capaciteit mogelijk gebleken?
2. wat is er de afgelopen 1,5 jaar bereikt op het onderwerp inclusie?
3. hoe willen we het onderwerp als kwaliteitsaspect borgen in de toekomst en wat denken we daarmee te kunnen bereiken?

Deze raadsinformatiebrief is ook een reactie op de toezegging aan de raad hierover (september 2023 onder R32).

Kernboodschap

1. **Wat is er, gezien de situatie rondom de organisatieontwikkeling, ambities & capaciteit mogelijk gebleken?**

Begin 2022 liep de opdracht van het project inclusie af. Tijdens de overgang naar de nieuwe bestuursperiode is het onderwerp tijdelijk belegd bij het Gebiedsgericht Werken. In november 2022 heeft de gemeenteraad een structureel bedrag toegekend van € 30.000 euro voor inclusie. Er is tijd nodig geweest om ons goed te beraden op het onderwerp waarbij vooral het duurzaam borgen daarvan een belangrijk aspect was.

We hebben de tijd gebruikt om samen met de werkgroep 'Iedereen doet mee' dieper na te denken over borging van inclusie en de rol van de werkgroep hierin. Daarnaast hebben we concreet de initiatieven die er vanuit de samenleving zijn gefaciliteerd en activiteiten vanuit de gemeente zo inclusief mogelijk laten plaatsvinden. Tegelijkertijd hebben we gemeend een juiste stap te moeten maken in de doorontwikkeling van inclusie door het onderwerp als facetbeleid in te gaan voeren. Dat betekent dat inclusie een kwaliteitsaspect wordt en vast onderdeel van de (beleids-)processen. Onder punt 3 leest u daarover meer.

2. Wat is er de afgelopen 1,5 jaar gedaan en bereikt op het onderwerp inclusie?

Zonder volledig te zijn noemen we een aantal belangrijke zaken die concreet zijn gedaan en bereikt:

- Er hebben twee bijeenkomsten plaatsgevonden van de werkgroep Iedereen Doet Mee!, in september 2022 en in mei 2023. In de laatste bijeenkomst is met de werkgroep gesproken over doorontwikkeling van het onderwerp en de rol van de werkgroep.
- Inclusie is een vast agenda punt op de portefeuillehouders-overleggen;
- Inclusie is een vast punt op de formats voor collegevoorstellen;
- Er zijn gesprekken geweest met en bij Art1 Midden Nederland, onze wettelijk verplichte en onafhankelijke antidiscriminatievoorziening;
- Vanuit de gemeente is de webinar Toegankelijke Evenementen bijgewoond, georganiseerd door de VNG, hieruit is de routekaart verkregen die concrete handvaten geeft voor organisatoren;
- Vanuit de gemeente is de online leernetwerkbijeenkomst over Regenboogbeleid bijgewoond;
- Een inclusief Sinterklaasfeest. Per december 2023 zijn er in heel Woerden (incl. de kernen) alleen nog maar roetveegpieten.
- De raamsticker Iedereen Doet Mee! is uitgereikt als positieve aanmoediging aan Café de Reehorst voor het bieden van een podium voor inclusieve activiteiten, waaronder het gebarenkoor.
- Jubileum Ket1 Kot1 viering (juli 2023). Initiatief vanuit de samenleving ontstaan na gesprek vanuit de gemeente. Financiële bijdrage van de gemeente;
- De Regenboogweek (oktober 2023), initiatief van comingoutwoerden is door de gemeente bijgewoond en financieel ondersteund. Daarnaast is de gemeente actief geweest op comingoutday
- Inclusie als kwaliteitsaspect bij de verkiezingen (door aanwezigheid prokkelduo's en speciale hulpmiddelen bij het stemmen);
- Het initiatief vanuit de samenleving voor twee inclusieve ondernemers cafés is door de gemeente bijgewoond en (financieel) ondersteund;
- Contact met Woerden Marketing. We zijn in gesprek geweest met Woerden Marketing en hebben, vanuit de Lokale Inclusie Agenda bijgedragen aan hun project 'Inclusieve Binnenstad';
- Een (financiële) bijdrage geleverd aan de pilot van De Stichting Prokkel, een pilot voor meer duurzame verbinding tussen Woerdense inwoners met en zonder beperking;
- Speeltuinbende: vanuit onderwijsbeleid worden schoolbesturen geïnformeerd over het bestaan van de Speeltuinbende voor inclusief spelen;
- Op het gemeentehuis is er een inclusieve expositie van Reinaerde tentoongesteld;
- Het initiatief vanuit de samenleving om meer bekendheid te geven aan de Holi viering is door de gemeente (financieel) gesteund;
- Het initiatief vanuit de samenleving voor een toegankelijke Iftar Maaltijd met lezing over de betekenis van Iftar;
- Het initiatief vanuit de samenleving vanuit het Beweegteam om de website www.doemeeinwoerden.nl inclusiever te maken is door de gemeente (financieel) ondersteund;
- Contacten met Coming-out Woerden over activiteiten;

3. Hoe willen we het onderwerp inclusie als kwaliteitsaspect borgen in de toekomst en wat denken we daarmee te kunnen bereiken?

In het onderstaande kunt u lezen hoe inclusie in de vorm van facetbeleid als kwaliteitsaspect wordt geborgd:

Terugblik

Allereerst een korte terugblik op de raadsinformatiebrief van maart 2022. In deze raadsinformatiebrief is de evaluatie op de uitvoering van de eerste agenda meegenomen (routekaart Woerden – inclusief 2017-2021) en is er een uitvoeringsagenda opgesteld van de 2^e Lokale Inclusie Agenda. In deze uitvoeringsagenda staan per thema de

hoofdpunten uit de evaluatie als acties benoemd. Deze hoofdpunten en acties zullen uitgangspunt zijn in de betreffende domeinen en teams. We laten hieronder nog zien om welke ontwikkelingen het gaat op de verschillende thema's:

Evaluatie Routekaart Woerden Inclusief 2017 - 2021

Onderwijs	●	●	●	Scholenbouw, 1 inclusieve school, beweging
Arbeidsmarkt	●	●	●	Bedrijven, arbeidstoeleiding jongeren, Werken loont!, eigen organisatie
Vrije tijd	●	●	●	Clubs, sportakkoord, cultuurmanifest, toerisme, evenementen, zorg & welzijn
Buurt & Wonen	●	●	●	HIOR, woonvisie, buurtverbinders & jongerenwerk, huizen van Woerden, richtlijnen gebouwen & wonen, sommige buurten
Zorg & Welzijn	●	●	●	Meedoen, support bij een leven midden in de samenleving, hoe doe je inclusie als het echt moeilijk is?
Communicatie, politiek, dienstverlening	●	●	●	Website & social media, politiek, verkiezingen, balie & loketten, begrijpelijk schrijven

Hoe nu verder?

Om inclusie zowel in de organisatie als in de samenleving goed te borgen is het nodig een aantal stappen te doorlopen. We nemen u mee in deze stappen:

Structurele borging in de organisatie

Met de 2^e lokale inclusie agenda en de evaluatie van de 1^e lokale inclusie agenda als leidraad willen we inclusie via facetbeleid onderdeel maken van de gehele organisatie.

Dit betekent een transformatie van het onderwerp inclusie als project naar een kwaliteitsaspect dat in alle teams en domeinen wordt toegepast.

Met deze aanpak werken we toe naar inclusie als vast onderdeel van de (beleids-)processen en een meer duurzame borging van het onderwerp. Hierdoor is inclusie minder kwetsbaar en afhankelijk van personen die voor het onderwerp verantwoordelijk zijn of veel kennis hebben van het onderwerp.

Structurele borging in de samenleving

Met de werkgroep 'Iedereen Doet Mee' is verdiepend gesproken over borging van het onderwerp inclusie in de samenleving. We willen onderzoeken hoe we de werkgroep kunnen ondersteunen bij hervorming in de richting van thema's met bijbehorende ambassadeurs. Een voorbeeld hoe dat er uit zou kunnen zien: een ambassadeur op het thema sport heeft zowel contacten met sportbesturen als de gemeente. Vanuit de gemeente kunnen subsidievoorwaarden zo inclusief mogelijk worden bijgesteld maar wel vanuit de samenleving gevoed, door het contact met de ambassadeur en de verenigingen.

Draagvlak

In de domeinen, teams maar ook in het bestuur is er behoefte aan kennis over het hoe.

Hoewel er de afgelopen jaren veel kennis is gedeeld in de organisatie heeft er ook een wisseling plaatsgevonden en zijn er veel nieuwe mensen in dienst die deze kennis nog niet hebben. Daarnaast zijn er steeds nieuwe ontwikkelingen op het onderwerp.

Positief is dat inclusie ook al vanuit verschillende domeinen zelfstandig wordt onderzocht en toegepast. Zo woonden ambtenaren van VTH een kennissessie bij over inclusieve vergunningverlening bij evenementen.

Vanuit communicatie is een slag gemaakt met het verbeteren van de begrijpelijkheid van brieven. Hierbij wordt dit jaar gebruik gemaakt van het hulppakket 'Makkelijke taal' van Steffie. Onderdeel hiervan is een workshop voor de organisatie om ambtenaren te wijzen op het belang van makkelijke taal. Ook gaat een lokaal testpanel, van ervaringsdeskundigen die moeite hebben met lezen, onze brieven testen.

Inkijkje in de projectaanpak

De projectaanpak zal lopen via vier beïnvloedingslijnen. We noemen ze hier en geven aan wat er voor de borging in de organisatie en vanuit de samenleving wordt opgepakt:

	<u>Organisatie:</u>	<u>Samenleving:</u>
<u>1.Beïnvloeding houding & gedrag</u>	• het goede voorbeeld geven door inclusief beleid, diversiteitsbeleid op te stellen vanuit HR; • voorleven (door bestuur, directie, teammanagers)	• meer zichtbaarheid en verbinding van de Werkgroep Iedereen Doet Mee! zowel in de organisatie als richting de samenleving (pr).
<u>2.Beleidsbeïnvloeding</u> <u>Wat is een factsheet?</u> <i>Een factsheet is een overzicht van alle relevante gegevens op een beleidsonderdeel of thema. In dit geval in relatie tot inclusie. Het doel is om per thema / beleidsonderdeel een factsheet op te stellen met daarin aandachtspunten voor meer inclusiviteit en verwijzing naar (specifieke, vakgerichte) kennisbronnen en voorbeelden.</i>	• in samenwerking met de teams werken aan een factsheet over inclusie per domein; • de factsheets in een proceslijn zetten (borging van het kwaliteitsaspect); • bestuurders via de PHO's ambassadeurs laten zijn voor het onderwerp (door kennisontwikkeling college).	• Ervaringen vanuit de werkgroep Iedereen Doet Mee! en kennis van de ambassadeurs op de thema's worden onderdeel van de factsheets;
<u>3.Beïnvloeding samenleving</u>	• Inclusie opnemen In subsidievoorwaarden, via budget- en accounthouders; • Aanjagende activiteiten verzelfstandigen; hetzij in de samenleving, hetzij in de lijn (initiatieven, werkgroep Iedereen Doet Mee!, Sinterklaas, Ketikoti, Accounthouderschap art1); • Samenstelling wijk- en dorpsplatforms; de status en positie van platforms is een van de doelen in de begroting; hier doet zich een kans voor om platforms meer divers te laten bemensen;	• Via subsidievoorwaarden • Via ambassadeurs van de werkgroep 'Iedereen Doet Mee!' en ambassadeurs binnen organisaties en verenigingen;
<u>4.Beïnvloeding kennis- en ontwikkeling</u>	• Kennis en ontwikkeling op het onderwerp vergroten via: - De Groene Hart Academie - Kennissessies Art1 Midden Nederland - onderwerp tijdens het goede gesprek (wat heb jij dit jaar op inclusie gedaan?).	• Verbinding leggen tussen werkgroep Iedereen Doet Mee! en organisatie art1 Midden Nederland.

Na afloop van het project zal worden geëvalueerd waarna een overdracht en aanbevelingen worden opgesteld. Het project zal de volgende fases doorlopen:

Projectfase	Activiteiten	Tijdpad
1) Verkenningfase <u>Kosten:</u> FTE / Projectleider	<u>De inclusie thermometer:</u> Wat is het kennisniveau nu? Verkenning bij de teams Verkenning bij bestuur. Verkenning samenleving Diepere verkenning bij HR (vanwege de lerende lijn: eigen inclusie beleid)	Nader te bepalen
2) Kennisontwikkeling-fase <u>Kosten:</u> FTE / Projectleider Inkopen trainingen GHA Inkopen Art1	-PR over het project -Cursus /trainingen GHA -Art1 kennisontwikkeling bestuur voor ambassadeurschap	Nader te bepalen
3) Borgingsfase <u>Kosten:</u> FTE / Projectleider	-inclusie op college- en raadsvoorstellen -vast onderwerp op PHO's -vast onderwerp op teamoverleggen -vast onderdeel 'goede gesprek'	Nader te bepalen
4) Implementatiefase <u>Kosten:</u> FTE / Projectleider Operationele activiteiten Kennis voor factsheets	-in procesbeschrijvingen -Diversiteitsbeleid gemeente Woerden -Factsheets per domein -voorwaarden subsidiepartners -samenstelling wijk- en dorpsplatforms -operationele activiteiten borgen in de lijn	Nader te bepalen
5) Evaluatiefase <u>Kosten:</u> Projectleider	Enquête intern en extern Uitwerking Enquête Afsluiting project met aanbevelingen en overdracht.	Nader te bepalen

Toekomstbeeld: 2025 en daarna

We werken toe naar implementatie van inclusie als facetbeleid eind 2025 zoals hierboven in de projectaanpak is geschetst. In deze projectaanpak zal de 2^e Lokale Inclusie Agenda worden gebruikt *als leidraad en uitgangspunt, en niet meer als concept*. Dat betekent dat we nu niet de ambitie wijzigen of verfijnen en de Lokale Inclusie Agenda 2022-2025 gaan aanpassen maar inzetten op borging in zowel samenleving als organisatie.

Eind 2025 / begin 2026 kijken we naar de stand van zaken en zal een start worden gemaakt met de herijking (of actualiseringsslag).

Met de implementatie van het facetbeleid en het doorlopen van alle fases van de projectaanpak kunnen we eind 2025 het volgende bereikt hebben:

- Er zijn per domein factsheets opgesteld die door vakambtenaren als handvat gebruikt worden om inclusie in beleid op te nemen;
- We weten het kennisniveau in de organisatie en hebben hier het aanbod van de GHA op afgestemd;
- Er is een duidelijke ontwikkeling op HR beleid ingezet;
- Inclusie is in de processen geborgd: -vast punt op de PHO's
-vast punt op de collegevoorstellen
-vast punt op de team overleggen maar ook in het goede gesprek (tweeledig: ervaar jij de organisatie gemeente Woerden als inclusief? En, hoe pas je zelf inclusie toe in je werk?)

- Er is een aanzet gegeven tot wijzigingen van de subsidievoorwaarden; budgethouders zijn op de hoogte, hebben kennis van en zijn betrokken op het onderwerp zodat in de gespreksvoering met partijen goede afspraken kunnen worden gemaakt.
- Eind 2025 is duidelijk wie aanjager wordt in de organisatie die op dit onderwerp met de overdracht en aanbevelingen (en herijking/actualisering) aan de slag gaat.
- De werkgroep 'Iedereen doet mee' is een werkgroep van de samenleving geworden waaraan de gemeente ondersteuning biedt.

De 2^e Lokale Inclusie Agenda 2022-2025 wordt leidraad en uitgangspunt voor het invoeren van het kwaliteitsaspect inclusie (via facetbeleid). We starten hiervoor een project op dat ruim een jaar gaat lopen. Voor dit project gebruiken we het door de raad toegekende structurele budget van 30.000 euro. Na afloop van het project zal duidelijk zijn hoeveel aanjagende capaciteit nog nodig is en bij wie dit belegd zal worden. De verzelfstandiging van de werkgroep 'Iedereen doet mee' en de borging van inclusie als kwaliteitsaspect in processen in de organisatie zijn belangrijke opbrengsten van het project.

Financiën

Er is in november 2022 door de raad structureel 30.000 beschikbaar gesteld voor de borging van inclusie. Deze 30.000 euro is gebaseerd op vooraf aangedragen scenario's en in eerste instantie bedoeld om FTE in te zetten. Er zal echter evenwicht gezocht moeten worden tussen de inzet van een projectleider van dit project 'facetbeleid inclusie' (projectleider) en de kosten om deze kwaliteitsslag te kunnen maken via:

- de (mogelijke) inhuur van expertise voor de factsheets
- het inkopen van trainingen voor de Groene Hart Academie
- het afnemen van kennissessies van Art1
- het aanjagen van activiteiten en de verzelfstandiging van de werkgroep Iedereen Doet Mee! -communicatie-uren (voor pr op PIM bijvoorbeeld, en een rondgang langs de teams).

In de evaluatiefase zal worden meegenomen hoelang en welke (minimale) kosten er nodig zijn om aan deze kwaliteitsslag te kunnen blijven voldoen.

Vervolg

De aanpak van het project zal spoedig worden opgestart volgens de geschetste vier beïnvloedingslijnen. Na het doorlopen van de genoemde projectfases is inclusie eind 2025 als facetbeleid geïmplementeerd.

Bijlagen
